

DANIŞMA MECLİSİ S. Sayısı : 89

İslam Konferansı Üyesi Devletler Arasında İktisadi Teknik ve Ticari İşbirliği ile İlgili Genel Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Mali İşler, İktisadi İşler ve Milli Savunma, İçişleri ve Dışişleri Komisyonları Raporları. (1/11)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi Başkanlığı

Sayı : 101-949/05801

21 Eylül 1981

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 14.1.1981 tarihinde kararlaştırılan «İslam Konferansı Üyesi Devletler Arasında, İktisadi, Teknik ve Ticari İşbirliği ile İlgili Genel Anlaşma'nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak gönderilmiştir.

Gereğın emirlerine arzederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ TARAFINDAN İMZALANAN İSLAM ÜLKELERİ EKONOMİK, TEKNİK VE TİCARİ İŞBİRLİĞİ GENEL ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISININ GEREKÇESİ

1. Genel Gerekçe :

16-22 Mayıs 1977 tarihlerinde Libya'nın başkenti Trablus'da toplanan İslam Ülkeleri Dışişleri Bakanları Sekizinci Konferansında onaylandıktan sonra imzaya açılan, «İslam Ülkeleri Ekonomik, Teknik ve Ticari İşbirliği Genel Anlaşması», 31.3.1978 tarih ve 7/15318 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca, Türkiye tarafından imzalanmıştır.

Sözkonusu Anlaşmanın 12 nci maddesinde, Anlaşmanın ayrıca onaya da açık olduğu ve onay belgelerinin İslam Konferansı Teşkilatı Genel Sekreterliğine tevdi edilmesi gerektiği belirtilmektedir.

İslam Konferansı Teşkilatı'na üye 22 devletin onaylaması üzerine 28 Nisan 1981 tarihinde yürürlüğe girmiş olan Anlaşma, ekonomik, teknik, ticari ve insan gücü alanlarında İslam Ülkeleri arasında işbirliğini yönlendirici ilkeler ihtiva etmektedir.

İslam Konferansı Üyesi Devletler Arasında Ekonomik, Teknik ve Ticari İşbirliği ile ilgili Genel Anlaşmanın ihtiva ettiği bu ilkeler, tarafımızdan ortaya atılarak, 4-6 Kasım 1980 tarihlerinde Ankara'da yapılan İslam Ülkeleri Arasında Ekonomik İşbirliği Konferansında geliştirilen ve Ocak 1981'de Suudi Arabistan'ın Taif kentinde yapılan Üçüncü İslam Zirvesinde onaylanan, «İslam Ülkeleri Arasında Ekonomik İşbirliğine İlişkin Eylem Planı» içinde yer alan esaslarla da paralellik göstermektedir.

2. Madde Gerekçesi :

Anlaşmanın, «Ekonomik İşbirliği» başlığını taşıyan I noi bölümünde (Madde 1-4) zikredilen, Anlaşmaya taraf olanlar arasında sermaye akımını ve yatırımları özendirecek garanti ve teşvik tedbirlerinin uygulanması, İslam Ülkelerinde gıda üretim potansiyelinden en iyi şekilde yararlanılması, İslam Dünyasının gıda ihtiyacının kendi iç kaynaklarından karşılanması ve üye ülkeler arasında ortak projelerin desteklenmesi gibi hususlar, Türkiye'nin ekonomik beklentileri açısından yarar sağlayıcı nitelikte görülmektedir.

Anlaşmanın «Teknik İşbirliği» başlıklı II noi bölümünde (Madde 5-7) değinilen, Anlaşmaya taraf ülkelerin, diğer İslam Ülkelerinden gelecek işgücüne öncelik tanınmaları hususu, işgücü ihracından büyük yararlar sağlayan bir ülke olan Türkiye'nin çıkarları doğrultusundadır.

İslam dünyasına yönelik ticaretini artırma çabasında olan Türkiye'nin, Anlaşmanın «Ticari İşbirliği» başlığını taşıyan III ncü bölümünde (Madde 8-10) belirtilen, taraf ülkeler arasında ticaretin serbestleştirilmesi ilkesi çerçevesinde de önemli yararlar sağlayacağı beklenmektedir.

3. Sonuç :

Türkiye'nin İslam Ülkeleri ile ikili düzeyde geliştirme çabasında olduğu ilişkilerin yanısıra, çok-tarafli düzeyde de, sözkonusu ülkelerle yoğun bir işbirliği içinde olmasının sağlayacağı yararlar gözönünde bulundurularak, anılan Anlaşmanın, «anayasal hükümlerimiz ve bağlı olduğumuz Anlaşmalar hükümleri saklı kalmak» kaydıyla onaylanması, Dışişleri, Maliye, Ticaret, Sanayi ve Teknoloji, Çalışma, Gümrük ve Tekel bakanlıkları ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından uygun mütalaa edilmiştir.

Türkiye, İslam Konferansı Yasasını onaylamadığı cihetle, hukuken İslam Konferansı üyesi sayılmamakta, ancak, fiiliyatta her alanda tam üye muamelesi görmekte ve Teşkilatın faaliyetlerine etkin bir şekilde katılmaktadır.

Sözkonusu Anlaşma metninde, Anlaşmaya ancak İslam Konferansı üyelerinin katılabilecekleri şartının dercedilmiş olması muvacehesinde, ülkemizin ekonomik beklentileri açısından yararlar sağlayarak, İslam Ülkeleri ile aramızda ekonomik alanda mevcut olan işbirliğini geliştirmesi ve kuvvetlendirmesi arzulanan bu Anlaşmayı onaylamamızın ülkemiz bakımından yasal bir boşluk doğurmamasını teminen, Anlaşmanın yukarıdaki kayıpla onaylanması uygun görülmüştür.

Mali İşler Komisyonu Raporu

TC

Danışma Meclisi
Mali İşler Komisyonu
Esas No. : 1/11
Karar No. : 11

17 Şubat 1982

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

İslâm Konferansı Üyesi Devletler Arasında İktisadi, Teknik ve Ticari İşbirliği ile İlgili Genel Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun tasarısı havalesi uyarınca Komisyonumuzun 16 Aralık 1981 tarihli 4 ncü Birleşiminde ilgili hükümet temsilcileri ve M. G. K. Gen. Sek. İhtisas Komisyonları Dairesi temsilcisi de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I. Tasarı, İslâm Konferansı Üyesi Devletler Arasında İmzalanmış Bulunan İktisadi, Teknik ve Ticari İşbirliği ile İlgili Genel Anlaşmanın Onaylanmasının uygun bulunmasını öngörmektedir.

İslâm Konferansı Üyesi devletler arasındaki iktisadi, teknik ve ticari işbirliğinin geliştirilmesi üye devletler tarafından İslâm Konferansında açıklanmış ve bu işbirliğini gerçekleştirebilmek için 16 - 22 Mayıs 1977 tarihlerinde yapılan toplantılarda hazırlanan metin imzaya açılmış ve 31 Mart 1978 tarihinde de ülkemiz tarafından imzalanmıştır.

28 Nisan 1981 tarihinde yürürlüğe girmiş olan anlaşma iktisadi, teknik, ticari ve insangücü alanlarında İslam Ülkeleri arasında işbirliğini yönlendirici ilkeleri ihtiva etmektedir.

İslam Ülkeleri ile daha yakın bir iktisadi, teknik, ticari ve insangücü alanlarında işbirliğini geliştirici sözleşmeye esas tasarı ülke yararına görülerek Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II. Tasarının maddelerinin müzakerelerine geçildiğinde tasarının ismi ile 1 nci madde metninin birbirinden farklı oldukları görülmüş ve metnin bu farklılığı gidermek üzere yeniden düzenlenmesi zorunluluğu ile karşılaşılmıştır.

Tasarıya bağlı sözleşmenin orijinal metninden anlaşıldığı kadarıyla sözleşmenin ismi «İslam Konferansı Üyesi Devletler Arasında İktisadi, Teknik ve Ticari İşbirliği ile İlgili Genel Anlaşma»'dır.

Madde 1. — Tasarının 1 nci maddesi metninin arz edilen gerekçe ile kanunun ismine uygun olarak yeniden kaleme alınması zorunluluğu ile karşılanmış ve 1 nci madde metni bu esri içerisinde yeniden tanzim olunmuştur.

Tasarının 2 nci ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Tasarıya esas sözleşmenin orijinal metninin incelenmesinde tercümelere «iktisadi» kelimesinin bazı yerlerde «ekonomik» ve «teşkilat» kelimesinin bazı yerlerde «örgüt» şeklinde kaleme alınmış olduğu görülmüş ve kanunlarda dil beraberliğinin zorunlu olduğu gözetilerek bu kelimeler «iktisadi» ve «teşkilat» olarak değerlendirilmek şartı ile müzakerelere konu edilmiştir.

Komisyonumuz bundan böyle sözleşme metinlerinin tercümesinde farklı ifadelerin kullanılmaması temennisini raporunda dile getirmeyi karar altına almıştır.

Gereğinin ifası dileğiyle Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Süleyman Sırrı Kırçalı
Başkan

Başkanvekili
İmzada Bulunamadı
İsmail Şengün

Mehmet Pamak
Sözcü

Hilmi Sabuncu
Kâtip

Mustafa Alpdündar

Erdoğan Bayık

Muzaffer Ender

Kamer Genç

Doğan Gürbüz

Mehmet Hazer

Salih İnal

Mehmet Kanat
Toplantıda bulunamadı

M. Velid Köran

Hamdi Özer

Ragıp Tartan

İktisadi İşler Komisyonu Raporu

TC

Danışma Meclisi
İktisadi İşler Komisyonu

Eşas No. : 1/11

Karar No. : 4

22 Ocak 1982

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İslam Konferansı Üyesi Devletler Arasında İktisadi, Teknik ve Ticari İşbirliği İle İlgili Genel Anlaşma'nın Onaylanmasının uygun bulunduğu Dair Kanun Tasarısı komisyonumuzun 12 . 1 . 1982 Salı günü yapılmış bulunan ve yetkili Bakanlık temsilcisinin de hazır bulunduğu 8 nci birleşiminde görüşülmüştür. 29 Aralık 1977 tarihinde Cidde de imzalanmış bulunan Anlaşma ile bu tasarı üzerindeki Mali İşler Komisyonu raporu incelenmiş bu Anlaşmanın imzalanmasından sonra yapılan işlemler ve uygulama biçimi üzerinde Hükümet temsilcisinden bilgi istenmiş ve Genel Anlaşmanın «Nihai Hükümler» kısmını kapsayan dördüncü bölümünde Madde 11 de yer aldığı şekilde İslam Ekonomik, Kültürel ve Sosyal İşler Komisyonunun İslam Konferansı Örgütü Genel Sekreterliğinin işbirliği ile bu anlaşmanın uygulanmasından ve uygulama sonuçlarının değerlendirilmesinden sorumlu olacağı anlaşılmıştır.

Komisyonumuz asıl olan İngilizce metni dikkate alarak Tasarının 1 nci maddesini kanun başlığına uygun bir şekilde yeniden düzenlemiştir.

Anlaşmanın tercümesinde bazı sözcüklerin ayrı yerlerde değişik olarak çevrildiği görülerek tercümede yer alan sözcüklerin gerek kanunun metni ve gerekse anlaşmanın bütün bölümleriyle uyum içerisinde olması tavsiye edilmiştir.

Anlaşmanın İngilizce aslının geçerli olduğunun bildirilmesi üzerine bundan sonraki tercümelere yabancı sözcüklerin karşılığında her defasında aynı Türkçe sözcüğün kullanılmasına dikkat edilmesi Hükümet temsilcisine tavsiye edilmiştir.

Hükümet temsilcisinin Anlaşmanın sonuncu maddesinde belirttiği gibi İslam Konferansında resmi dil olarak Arapça, İngilizce ve Fransızcanın kullanılmakta olduğunu ve Türkçenin resmi dil olarak kabul edilmediğini bildirmesi Komisyonumuzda tepki ve üzüntü ile karşılanmıştır. İslam Konferansında bir taraftan liderlik ve çalışmaları yöneltmek için çaba harcarken diğer yünden Birleşmiş Milletlerden tamamen ayrı bir kuruluş olan bu Konferansta Türkçenin de resmi bir dil olarak kabul ettirilemeyeşinin nedeni anlaşılamamıştır.

Komisyonumuz Anlaşmada yer alan faaliyetlerin yılda bir veya iki defa yapılabilecek toplantılarda geçici elemanlarla yürütülmemesi ve ilgili kuruluşların yetkili organlarının sorumluluk taşıyacağı devamlı bir komisyonun kurulması dilediğinde bulunmuştur.

Komisyonumuz tasarının 2 nci ve 3 ncü maddelerini aynen kabul etmiştir.

Raporumuzun ilişikte sunulan tasarı dosyası ile birlikte Esas Komisyona havalesine müsaadeleri arz olunur.

Nuri ÖZGÖKER

Başkan

A. Avni ŞAHİN

Kâtip

Nurettin AYANOĞLU

Üye

Sadi ERDEM

Üye

Turgut ORAL

Üye

M. Yılmaz ÖZMAN

Başkanvekili

Ali Nejat ALPAT

Üye

(Toplantıda bulunamadı)

Orhan CİVELEK

Üye

Halil Erdoğan GÜREL

Üye

Turgut YEĞENAĞA

Üye

Paşa SARIOĞLU

Sözcü

Aydemir AŞKIN

Üye

A. Nedim ERAY

Üye

Cevdet KARSLI

Üye

Fuat YILMAZ

Üye

(Toplantıda bulunamadı)

Milli Savunma, İçişleri ve Dışişleri Komisyonu Raporu

TC

Danışma Meclisi
Milli Savunma, İçişleri ve
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/11
Karar No. : 35

25 Şubat 1982

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İslam Konferansı Üyesi Devletler Arasında İktisadi, Teknik ve Ticari İşbirliği ile İlgili Genel Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve gerekçesi ile konuya ilişkin belgeler, Mali İşler Komisyonu, İktisadi İşler Komisyonu Raporları ilgili Bakanlık temsilcisinin de katılımıyla Komisyonumuzca incelenip görüldü.

Tasarının tümü ve maddeleri ayrı ayrı tartışıldı, gerekçesi uygun görüldü.

Tasarının 1 nci maddesinin anlaşma metninin başlığına uygun halde düzenlenmesi gerektiği yolundaki Mali İşler Komisyonu ve İktisadi İşler Komisyonu kararları Komisyonumuzca da benimsendi. Tasarının birinci maddesi anlaşma metninin başlığına uygun hale getirilerek, diğer maddeler Bakanlar Kurulundan gelen şekliyle aynen kabul edildi.

Raporumuz Danışma Meclisi Başkanlığına saygı ile sunulur.

Eşref AKINCI
Başkan

Abdullah Asım İGNECİLER
Başkanvekili
İmzada bulunamadı

Halil İbrahim KARAL
Sözcü

Remzi BANAZ
Kâtip

E. Yıldırım AVCI
Üye

Ender CİNER
Üye

İsmail Hakkı DEMİREL
Üye

Ali DİKMEN
Üye

Adnan ERSÖZ
Üye

Abbas GÖKÇE
Üye

Avni MÜFTÜOĞLU
Üye

Fahri ÖZTÜRK
Üye

Aydın TUĞ
Üye

Namık Kemal YOLGIA
Üye
İmzada bulunamadı

Halit ZARBUN
Üye

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

İslam Konferansı Üyesi Devletler Arasında İktisadi Teknik ve Ticari İşbirliği ile İlgili Genel Anlaşma'nın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — İslam Konferansı Teşkilatı çerçevesinde kabul edilmiş olan ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından 29 Aralık 1977 tarihinde Cidde'de imzalanan, «İslam Ülkeleri Ekonomik, Teknik ve Ticari İşbirliği Genel Anlaşması»nın, «Anayasal hükümlerimiz ve bağlı olduğumuz Anlaşmalar hükümleri saklı kalmak» kaydıyla onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MALİ İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

İslam Konferansı Üyesi Devletler Arasında İktisadi, Teknik ve Ticari İşbirliği ile İlgili Genel Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — İslam Konferansı Teşkilatı çerçevesinde kabul edilmiş olan ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından 29 Aralık 1977 tarihinde Cidde'de imzalanan, «İslam Konferansı Üyesi Devletler Arasında İktisadi, Teknik ve Ticari İşbirliği ile İlgili Genel Anlaşmanın» Anayasal hükümlerimiz ve bağlı olduğumuz anlaşmalar hükümleri saklı kalmak kaydı ile onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

14 . 9 . 1981

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
Z. Baykara

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
T. Özal

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztrak

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdaş

Adalet Bakanı
C. Menteş

Milli Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı
K. Erdem

Milli Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. N. Ayançoğlu

Gümrük ve Tekel Bakanı
R. Baturalp

Ulaştırma Bakanı
N. Özgür

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Tek. Bakanı
Ş. Kocatopçu

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
S. Bingöl

Turizm ve Tanıtma Bakanı
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Dr. Ş. Tüten

Köy İş. ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

Kültür Bakanı
C. Baban

**İKTİSADİ İŞLER KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

İslam Konferansı Üyesi Devletler Arasında İktisadi, Teknik ve Ticari İşbirliği ile İlgili Genel Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — İslam Konferansı Teşkilâtı çerçevesinde kabul edilmiş olan ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından 29 Aralık 1977 tarihinde Ciddede imzallanan, «İslam Konferansı Üyesi Devletler Arasında İktisadi, Teknik ve Ticari İşbirliği ile İlgili Genel Anlaşmanın» Anayasal hükümlerimiz ve bağlı olduğumuz anlaşmalar hükümleri saklı kalmak kaydı ile onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**MİLLİ SAVUNMA, İÇİŞLERİ VE DIŞİŞLERİ
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN**

İslam Konferansı Üyesi Devletler Arasında İktisadi, Teknik ve Ticari İşbirliği ile İlgili Genel Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — İslam Konferansı Teşkilâtı çerçevesinde kabul edilmiş olan ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından 29 Aralık 1977 tarihinde Ciddede imzallanan, «İslam Konferansı Üyesi Devletler Arasında İktisadi, Teknik ve Ticari İşbirliği ile İlgili Genel Anlaşmanın» Anayasal hükümlerimiz ve bağlı olduğumuz anlaşmalar hükümleri saklı kalmak kaydı ile onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İSLAM KONFERANSI ÜYESİ DEVLETLER ARASINDA İKTİSADİ, TEKNİK VE TİCARİ İŞBİRLİĞİ İLE İLGİLİ GENEL ANLAŞMA

D İ B A C E

- Bu anlaşmayı imzalayan İslam Konferansı üyesi devletler Hükümetleri;
İslam Konferansı Örgütü Yasası amaçlarına ve Lahor'da akdedilen İkinci İslam Doruğunda alınan kararlara uyarak;
Üye Devletlerin ekonomik ilerleme ve kalkınmaları ve halklarının yaşam düzeylerinin yükseltilmesi için mümkün olan en iyi koşulları ve ortamı yaratmaya azimli olarak;
Ortak çıkarların elde edilmesi amacıyla bütün alanlarda Üye Devletler arasındaki bağları güçlendirmeye istekli olarak;
Üye Devletler arasında ekonomik, teknik ve ticari işbirliğinin İslam Devletlerinin sosyo - ekonomik gelişmelerinin güç kazanmasında başlıca araçlardan olduğu inancıyla;
İslam Dünyasının ekonomik, beşeri ve teknik güç ve kaynaklarını, Üye Ülkeler arasında sağlam ve sistimli bir işbirliği çerçevesi içinde halklarının refahı yolunda en iyi bir şekilde harekete geçirme ve kullanma çabasıyla;
Bu anlaşmayı onaylamışlar ve ekonomik ve teknik işbirliği çerçevesinde bütün güçleriyle bunun amaçlarını, ortak çabalar veya ikili ve çok yönlü faaliyetlerle elde etmek amacıyla anlaşmanın uygulanmasının sağlanması yolunda harcamayı kabul etmişlerdir.

BÖLÜM - I

EKONOMİK İŞBİRLİĞİ

MADDE : 1

Üye Devletler, gerektiğinde, bütün İslam Ülkelerinin sosyo - ekonomik kalkınmasını ilerletmek ve İslam Dünyasının ekonomik kaynaklarının en iyi şekilde kullanımını sağlamak için, her Üye Devlette yürürlükte olan yasa ve tüzüklere uygun olarak, aralarında lüzumlu düzenlemeleri, sermaye akımını ve yatırımları özendirecek garanti ve teşvik tedbirlerini uygulayacaklardır.

MADDE : 2

Üye Devletler geniş ekonomik kâr ve yararları sağlayacak ortak projeleri destekleyecekler ve Üye Devletlerin ekonomik tamamlayıcıları ile sosyo - ekonomik yapılarını güçlendirecek ve geliştireceklerdir.

MADDE : 3

Üye Devletler ortak projelere yatırım fırsatı ve imkânlarını araştırma ve belirleme amacıyla çeşitli çalışmalarını hazırlamada işbirliği yapacaklardır.

MADDE : 4

Üye Devletler İslam Ülkelerinde gıda üretim potansiyelinden en iyi şekilde yararlanılmasını teşvik edecek ve İslam Dünyasının kendi gıda gereksinmelerinin iç kaynaklardan karşılanması hususunda işbirliği yapacaklardır.

BÖLÜM - II

TEKNİK İŞBİRLİĞİ

MADDE : 5

Üye Devletler kendilerine bahsedilmiş bilgi ve teknik yeteneklerden, uzman değişimi, araştırma ve eğitim bursları, yetiştirme ve uzmanlaştırma ile çeşitli bilimsel ve teknik konferans ve seminerler düzenleme yolu ile en yüksek yarar sağlamaya gayret edeceklerdir.

MADDE : 6

İslam Devletleri, insangücü alanındaki gereksinmelerini karşılamak ve mevcut teknik ve idari tecrübelerden yarar sağlamak amacıyla bu alanlarda bilgi alış - veriş hususunda işbirliği yapacaklar ve diğer koşulların eşit olması halinde, bu konudaki milli mevzuata uygun olarak ve ikili ve çok yönlü anlaşmaları da gözönünde tutmak suretiyle Üye Ülkelerden gelecek işgücüne öncelik tanıyacaklardır.

MADDE : 7

Üye Devletler bir İslam Bilim ve Teknoloji Vakfı kurmak için gerekli girişimlerde bulunmayı kabul ederler.

BÖLÜM - III

TİCARİ İŞBİRLİĞİ

MADDE : 8

Üye Devletler, daha önceden sonuçlandırmış buldukları Anlaşmalardan doğan vecibeleri de gözönünde tutarak :

- a) Dış ticaret politikalarının uygulanmasında birbirine eşit ve ayırım yapmaksızın muamele etmeye gayret edecekler;
- b) Ticaretin serbestleştirilmesi, ikili veya çok yönlü ticari düzenlemelerle ithalat/ihracat işlemlerine uygulanan gümrük ve diğer kısıtlamaları azaltarak veya kaldırarak, aralarındaki ticari mübadeleleri arttırmaya ve geliştirmeye çaba gösterecekler ve;
- c) En az gelişmiş durumda olan üye Devletlerin özel durum ve şartlarını gözönünde tutacaklardır.

MADDE : 9

Üye Devletler, İslam Devletleri arasında ticaretin geliştirilmesi için bir merkez kurulmasını, prensip olarak kabul ederler. Merkezin ana görevi, Üye Devletler arasındaki ticari mübadelelerin artırılması ve geliştirilmesi olacaktır.

MADDE : 10

Üye Devletler, ürünlerinin üye ülkelerde teşhiri ve pazarlanması amacı ile sergi ve fuarlar tertiplemeye gayret edeceklerdir. Aynı zamanda ve aynı amaçla üye ülkelerin ürünlerini tanıtmak ve aralarında ticari mübadelelerin geliştirilmesi fırsatlarını artırmak için diğer üye ülkelerde düzenlenen uluslararası fuar ve sergilere katılmaya gayret edeceklerdir. Her Devlet diğer üye Devletlere, yürürlükte olan ekonomik sistem ve politikasının sınırları içinde, uygun olanaklar sağlayacaktır.

BÖLÜM - IV

NIHAİ HÜKÜMLER

MADDE : 11

İslam Ekonomik, Kültürel ve Sosyal İşler Komisyonu, İslam Konferansı Örgütü Genel Sekreterliğinin işbirliği ile, bu anlaşmanın uygulanmasının takibi ve aynı zamanda bu uygulamanın sonuçlarının gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi ile sorumlu olacaktır.

MADDE : 12

Bu Anlaşma İslam Konferansı Örgütü'ne Üye Devletlerin imzasına ve onayına açık tutulmakta olup, Onay Belgeleri İslam Konferansı Örgütü Genel Sekreterliğince saklanacaktır.

MADDE : 13

Bu Anlaşma İslam Konferansı Örgütü'ne üye ülkelerden yarısından fazlasının onay belgelerini vermeleri halinde yürürlüğe girecektir.

MADDE : 14

Bu Anlaşma üç esas dilde - Arapça, İngilizce ve Fransızca - hazırlanmış olup, her üçü de aynı derecede geçerlidir.

